

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Bajak
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Wesolkowska

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2012 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi

o zapłatę

1. odmawia odrzucenia pozwu;
2. zasądza od Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz A. D. kwotę 1 065 000 zł (jeden milion sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 15 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz A. D. kwotę 26 684,41 zł (dwadzieścia sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt cztery złote i 41/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

W dniu 6 maja 2011 r. A. D. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi kwoty 300 000 zł tytułem odszkodowania za szkodę rzeczywistą poniesioną przez powoda w związku z wydaniem przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych orzeczenia z 2 listopada 1950 r. nr (...)orzekającego o uchyleniu z urzędu orzeczenia Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego

w Ł. z 6 września 1944 r. (data niewłaściwa) L.dz. (...) i uznającego, że nieruchomości ziemskie (...) położona w powiecie (...) o obszarze ogólnym 130,8459 ha stanowiąca własność J. P.

i B. małżonków P. przeszła w dniu 13 września 1944 r. na własność Skarbu państwa na cele reformy rolnej zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości kwestionując żądanie co do zasady i wysokości. Pozwany wskazał, iż przedmiotowa nieruchomość została rozparcelowana przed datą 1 sierpnia 1945 r. w oparciu o inny akt prawny niż dekret

o reformie rolnej, co skutkuje brakiem związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy utratą prawa własności nieruchomości a decyzją z 2 listopada 1950 r. /k. 73 odpowiedź na pozew/.

Fakt wcześniejszego rozparcelowania nieruchomości zakwestionował powód w piśmie z 20 lipca 2011 r. /k. 88/.

Pozwany podniósł zarzut niedopuszczalności drogi sądowej w piśmie z 22 lipca 2011 r. w zakresie roszczenia dotyczącego części działki nr (...) o pow. 0,27 m2 wskazując, że działka ta jest drogą publiczną należącą do gminy

B.. Pozwany wskazał na art. 73 ustawy z 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną zgodnie z którym nieruchomości pozostające we władaniu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, nie stanowiące ich własności, a zajęte pod drogi publiczne, z dniem 1 stycznia 1999 r. stają się z mocy prawa własnością Skarbu państwa lub właściwych jednostek samorządu terytorialnego za odszkodowaniem. Właściwym organem do przyznania odszkodowania jest na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami starosta w postępowaniu administracyjnym, co stanowi negatywną przesłankę procesową /k. 107/ ostatecznie precyzując, iż zarzut ten związany jest z częścią działki nr (...) /k. 129/.

W piśmie procesowym z 8 sierpnia 2012 r. powód rozszerzył powództwo do kwoty 1 065 000 zł z odsetkami od dnia następującego po dniu wydania wyroku do dnia zapłaty.

Sąd ustalił, że dawna nieruchomość ziemska (...) obejmuje aktualnie działki położone w obrębie 4 B., gmina B., powiat (...), województwo (...) oznaczone numerami ewidencyjnymi: (...) o łącznej powierzchni 131, 4763 ha /k. 19-336 informacje z rejestru gruntów/. Część działek o łącznej powierzchni 44, 7630 ha odpowiada nieruchomości nabytej w dniu 12 listopada 1936 r. przez R. N. /k. 15 opinia prywatna, okoliczność niesporna/. Do parcelacji działek doszło późną jesienią 1945 r., powód nieruchomości zamiennej nie otrzymał /k. 138-139 zeznania powoda/.

We wniosku z 27 czerwca 1946 r. Wojewódzki Urząd Ziemski w Ł. stwierdził, że nieruchomość pod nazwą (...) położona w powiecie (...), stanowiła własność J. P. i B. małżonków P. i podpadała pod działanie przepisów art. 2 ust. 1 dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. We wniosku tym urząd zwrócił się do Sądu Grodzkiego w K. o przepisanie w księdze hipotecznej tytułu własności nieruchomości na Skarb Państwa /k. 95/.

Wojewódzki Urząd Ziemski w Ł. orzeczeniem z 6 września 1946 r. uznał, że działka gruntu o powierzchni 44,7893 ha z majątku (...), gm. W., powiat (...), stanowiąca własność hipoteczną R. N. nie podlega działaniu art. 2 ust. 1 lit. 3 dekretu PKWN o przeprowadzeniu reformy rolnej /k. 63 orzeczenie/.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych orzeczeniem z 2 listopada 1950 r. uchylił ww orzeczenie i uznał, że nieruchomość (...) położona w powiecie (...) o obszarze ogólnym 130,8459 ha stanowiąca własność J. P. i B. małżonków P. przeszła w dniu 13 września 1944 r. na własność Skarbu Państwa na cele reformy rolnej zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej /k. 64 orzeczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych/.

Nieważność orzeczenia została stwierdzona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ostateczną decyzją z 23 lutego 2011 r. nr (...) (...) w części, w jakiej dotyczyła nieruchomości o pow. 44,7898 ha nabytej przez R. N. /k. 67 decyzja/.

Spadek po R. N. nabyła siostra H. D. w całości, spadek po H. D. nabył syn A. D. w całości /k. 12 postanowienie/. Obecna wartość nieruchomości wynosi 1 065 000 zł /k. 146-175 pisemna opinia biegłego, k. 219 ustna uzupełniająca opinia biegłego/.

Stan faktyczny został ustalony przez Sąd na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana. Dowody z dokumentów - w przeważającej mierze decyzje administracyjne oraz orzeczenie Sądu /postanowienie spadkowe/, korzystając z materialnej mocy dowodowej wynikającej z treści art. 244 k.p.c., stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Sąd uznał, że opinia biegłego do spraw wyceny nieruchomości została sporządzona przez osobę posiadającą fachową wiedzę i doświadczenie. Wykształcenie biegłego oraz jego empiria stanowią dla Sądu gwarancję rzetelności

Sąd zważył, co następuje: powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Sąd odmówił częściowego odrzucenia pozwu w zakresie żądania związanego z częścią działki nr (...). Bezsporne pomiędzy stronami było, że działka (...) stanowi obecnie drogę publiczną i droga istniała przed rokiem 1990. Wynika z tego, iż przed 1990 r. grunt ten należał do terenowego organu administracji państwowej. Zatem jego status regulowała ustawa z 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych. Zgodnie

z art. 5 ustawy grunt ten stał się z mocy prawa własnością gminy, a zatem art. 73 ustawy z 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną nie miał zastosowania, co skutkowało oddaleniem wniosku o częściowe odrzucenie pozwu.

Merytorycznie oceniając zasadność powództwa Sąd miał na uwadze, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi decyzją nadzorczą z 23 lutego 2011 r. nr (...) (...) stwierdził nieważność orzeczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z 2 listopada 1950 r. w części, w jakiej dotyczyła nieruchomości o pow. 44,7898 ha nabytej przez R. N., na podstawie której poprzednik prawny powoda utracił własność nieruchomości. Pozwany nie wykazał w trakcie procesu, aby do parcelacji nieruchomości doszło przed 1 sierpnia 1945 r. co uzasadniałoby twierdzenie, iż do przejęcia nieruchomości mogłoby dojść na podstawie art. 1 pkt 4 dekretu

o przejęciu nieruchomości ziemskich. Przeciwnie, ze złożonych dowodów wynika, iż podstawą przejęcia przedmiotowej nieruchomości był dekret z 6 września 1944 r.

o przeprowadzeniu reformy rolnej. Obala to argumentację pozwanego o braku związku przyczynowego pomiędzy wadliwą decyzją a utratą własności. Wadliwym orzeczeniem uchylono orzeczenie Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego z 6 września 1946 r. i to stanowiło przyczynę powstania szkody i podstawę do późniejszych działań prowadzących do zmiany stanu prawnego działek wchodzących w skład nieruchomości. Na mocy wadliwego orzeczenia R. N. został bezprawnie pozbawiony własności nieruchomości. Niemożność zwrotu działek nabytych przez osoby fizyczne w dobrej wierze od Skarbu Państwa wpisanego do księgi wieczystej nie była sporna.

Zgodnie z uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 31 marca 2011 r. III CZP 112/10 do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. Wobec wykazania istnienia wadliwej decyzji nadzorczej, której nieważność została stwierdzona w postępowaniu nadzorczym, związku przyczynowego pomiędzy decyzją a szkodą oraz wysokości szkody powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Odnosząc się do zarzutu zgłoszonego przez pozwanego – a dotyczącego przedawnienia się roszczenia powoda należy wskazać, iż stosownie do § 3 art. 160 k.p.a. roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem lat 3 od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 k.p.a. albo decyzja, w której organ stwierdził w myśl art. 158 k.p.a., że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 k.p.a. Niezaprzeczalnie zaś wystąpienie przez powoda w 6 maja 2011 r. nastąpiło przed upływem terminu przedawnienia (decyzja nadzorcza została wydana 23 lutego 2011 r.).

O kosztach Sąd rozstrzygnął stosownie do wyniku sporu zgodnie z treścią art. 98 k.p.c.